

Asia: VN/17576/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua esityksestä oppivelvollisuuslain, perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain, vapaasta sivistystyöstä annetun lain sekä valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta. Esitys liittyy hallitusohjelman mukaisen oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanon yhteydessä havaittuihin lainsäädännön tarkennustarpeisiin, joista Sivista lausuu mielellään.

Sivista katsoo, että esityksessä tulee tarkastella esityksen vaikutuksia vielä tarkemmin yksityisten opetuksen- ja koulutuksen järjestäjien asemasta katsottuna. Sivista pitää lakiesitysten keskeistä tavoitetta, oppivelvollisuuslain säännösten selkeyttämistä toimeenpanossa havaittujen epäkohtien perusteella, perusteltuna. Niin ikään Sivista pitää tärkeänä tavoitteena, että jokaiselle oppivelvolliselle löytyy tarkoituksenmukainen koulutusmuoto ja opiskelupaikka oppivelvollisuuden suorittamiseksi.

Sivista katsoo myös, että jo tässä vaiheessa olisi ollut tärkeä tarkastella uudistukseen varatun rahoituksen riittävyyttä ja tehdä esitykset lisämäärärahoista. Koulutuksen järjestäjien viestit siitä, että uudistus on aliresursoitu, on otettava vakavasti.

Sivista suhtautuu varauksella esitykseen siitä, että oppivelvollisuuden soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin opiskelijat, jotka oleskelevat Suomessa opiskelutarkoituksessa sekä sitä, että säännöksessä määriteltäisiin nykyistä tarkemmin, mitä vakinaisella asumisella tarkoitetaan. Esityksen perusteella käy ilmi, että näiden opiskelijoiden määrä on kovin vähäinen. Sivista katsoo,

että lakiesitys sotii sitä tavoitetta vastaan, että Suomeen tulisi houkutella lisää työ- ja opiskeluperäisiä osaajia.

Sivista kannattaa esitystä siitä, että jatkossa oppivelvollisuuden suorittamiseksi hyväksyttäisiin osallistuminen lasten perusopetukseen myös sen ajankohdan jälkeen, kun perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa säädetty velvollisuus suorittaa oppivelvollisuutta perusopetuksessa on päättynyt eli sen kalenterivuoden kevätlukukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana oppivelvollinen täyttää 17 vuotta. Koska ehdotetun muutoksen tarkoituksena on palauttaa ennen oppivelvollisuuden laajentamista vallinnut oikeustila, Sivista ei näe syytä olla kannattamatta esitystä, mutta pitää tärkeänä, että yksityisten koulujen asema huomioidaan muutoksessa.

Vaativa erityinen tuki

Oppivelvollisuuslain mukaista opiskelupaikan osoittamista koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että vaativaan erityiseen tukeen oikeutetulle oppivelvolliselle voitaisiin oppivelvollisen tai hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumuksella osoittaa opiskelupaikka jo ennen laissa säädetyn kahden kuukauden määräajan päättymistä. Sivista pitää hyvänä, että opiskelupaikka osoitetaan mahdollisimman pian. Ehdotetun muutoksen suurin ongelma on kuitenkin se, että tälläkään hetkellä vaativan erityisen tuen paikkoja ei ole riittävästi. Jo syksyllä 2021 oppivelvollisuuslain astuessa voimaan nähtiin, että tulijoita on enemmän kuin paikkoja. Koulutuksen järjestäjät ovat hakeneet tähän lisäresurssia, jota ei kuitenkaan pyynnöistä huolimatta ole myönnetty täysimääräisesti. Sivista korostaa, että oppivelvollisuus uudistuksen hengen mukaisesti koulutuksen järjestäjille on korvattava kaikki uudistuksen kustannukset.

Kansanopistojen oppimateriaalilisä

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun koulutuksen rahoituksessa ehdotetaan otettavaksi käyttöön oppimateriaalilisä. Sivista kannattaa tätä esitystä. Lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi pienempiä tarkennuksia oppivelvollisuuden käytäntöihin liittyen. Sivistalla ei ole niihin huomautettavaa.

Rode Jussi-Pekka
Sivistystyönantajat ry